

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 20, 2016 • Vol. CVII Nr. 150 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 12-19-2016

Baltas vakaras, kvėpiantis šieniu

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuvės šūkis:
„Menas kiekvienam“ – 4 psl.

Svečiuose – kalėdinis
„Atžalynas“ – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Gruodžio 25–26 d. švenčiama viena šviesiausių metų švenčių – Kalėdos. Tomis dienomis pasaulis mini Jėzaus Kristaus gimimą.

Kalėdos – senas šaknis turinti žiemos saulėgrįžos šventė. Paplitus krikščionybei Europoje, senosios tradicijos susipynė su naujomis, tad Kalėdas imta minėti kaip Jėzaus gimimo šventę. Katalikiškos Kalėdos švenčiamos gruodžio 25 dieną. Šiuolaikiniame pasaulyje Kalėdos tapo ekonomiškai itin svarbia švente, susieta su dovanų pirkimu ir dovanojimu, Kalėdų seneliu ir kt.

Lietuvių kalba senasis šventės pavadinimas išliko pavadininti ir krikščioniškai šventei. Žodžio kilmė nėra visai aiški. Ji siejama su *kolo* – ratu, savo ruožtu susijusiu su soliarine mitologija. Kiti žodį *koliada* skirsto į *kolo* – ratą ir *Lada*, deivę. Treti žodį kildina iš lot. *calendae* „pirmos mėnesio dienos“, kuris galbūt susijęs su lot. *calare*. Tai gali būti skolinys iš baltarusių *koljadá*, panašiai kaip žinomas iš Latgalijos žodis *kalada* „išmalda“, „plotkelė“, taip pat lenkų *koleda* (Lietuvoje plotkelė labiau žinoma kaip kalėdaitis). Labiau linkstama manyti, kad lietuviai Kalėdų pavadinimą gavo iš slavų.

– 8 psl.

Cicero Šv. Antano parapijos lietuviai, Advento agapės programos dalyviai ir svečiai.

Jono Kuprio nuotr.

Tęsiama graži tradicija

Šių metų gruodžio 11 d. Cicero lietuviai surengė Advento agapę. Tai įvyko per vadinamą „Gaudete“ arba Džiaugsmo sekmadienį, kurį Bažnyčia pasitinka su dideliu džiaugsmu – Adventas jau įpusėjęs ir Išganytojo gimimas arti. Po lietuviškų šv. Mišių parapijiečiai susirinko į šventiškai papuoštą parapijos salę. Čia juos pasitiko ilgas „švediškas“ stalas, lūžtantis nuo lietuvių šeiminių pagamintų patiekalų.

Cicero lietuviai jau nuo seno pamini Adventą Dieviškos meilės puota – Agape. Susirenkama pasiklausyti paskaitos, pasigrožėti menine programa, pasivaišinti ir šeimyniškai pabendrauti. Šią tradiciją dar 7-tame praėjusio amžiaus dešimtmetyje pradėjo Cicero ateitininkai, o pastaruosius pastaruosius kelis dešimtmečius organizuoja JAV Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkės valdyba.

Apie tai, kaip praėjo šiemetinė Agapė, skaitykite artimiausiam „Draugo“ numeryje.

„Draugo“ info

Turtingiausias tas žmogus, kurio džiaugsmams reikia mažiausiai pinigų – Henry David Thoreau

Kalėdos paprastai žadina gerus jausmus – primena vaikystę, dovanėles (nors ne visiems ir visada jos buvo didelės), švenčių stalą, gerus artimųjų veidus. Atsiprašau, kad ši kartą apie Kalėdas kalbėsiu liūdnei. O tokia nuotaika užkrėtė giminaitis, iš anksto pasveikinęs su artėjančiomis šventėmis. Kadangi jis yra gimęs prieš Kalėdas, pasveikinau jį su 72-uoju gimtadieniu. O tas jo gimtadienis... Jis gimė prieš 1944 m. Kalėdas, o per Kalėdas daugelyje vietų sovietinių okupantų baudžiamieji daliniai vykdė lietuviškų kaimų gyventojų skerdytes.

1944-ųjų Kalėdos

Sovietai, į Lietuvą grįžę 1944 m. vasarą, paskelbė mobilizaciją į raudonąją armiją. Jai nepavykus ir lietuviams vyrams ėmus slapstytis, okupantai per Kalėdas surengė keršto akciją, mat tikėjosi, kad per šią tradicinę šventę vyrai grįš į namus, kur juos bus lengva sunaikinti.

Kaip rašo tyrinėtojai, pagrindinis smūgis buvo nukreiptas į švenčionių, Zarasų, Utenos, Ukmergės, Trakų, Alytaus, Kėdainių, Raseinių, Panevėžio apskritys. Sovietai Kūčių vakarą sudegino kelis šimtus sodybų, žuvo keli šimtai žmonių. Žiaurus buvo Dzūkijos kaimų likimas: „Iš viso per Klepočių tragediją 14-oje kaimų ir viensėdžių buvo nužudyti 49 žmonės, daugybė šeimų paliko be pastogės (sudeginta daugiau nei 54 sodybos), be maisto, aprangos, sunkiai užgyvento turto, kurį pasigrobė baudėjai. Akcijos beprasmybę, brutalumą ir ciniškumą liudija ir tai, kad degindami sodybas daugeliu atvejų baudėjai patys užremdavo tvartų duris, neleisdavo gyventojams išvesti gyvulių, išnešti turto, degė pašarai, javai, grūdai ir kiti maisto produktai, tarsi sovietai buvo viso to pertekę. Be to, vieniems žudant ir kankinant ūkininką, kiti tuo metu grobė jo turą, drabužius, ėmė viską, kas patiko, ir dar ilgai nešiojo savo aukų aprangą, valgė jų duoną...“ (Kęstutis Kasparas. *Lietuvos karas*. V., 1999).

Mano giminaitis Algis Grigaliūnas gimė Šiaurės Lietuvoje – Pašvitinio parapijos Starkonių kaime. Jo tėvas Leonas buvo Nepriklausomybės karo dalyvis, apdovanotas vienu pirmųjų Vyčio kryžiaus ordinu, 1941 m. sukilimo dalyvis, Pašvitinio sukilėlių būrio vadas. 1944 m. vasarą su kaimynu Aleksu Norvaiša arkliuku traukėsi į Žemaitiją, kur prisijungė prie vyrų, dalyvavusių Sedos kautynėse su raudonąja armija. Po pralaimėto mūšio jauni kovotojai daugiausiai patraukė į Vakarus, o šeimos žmonės – į namus. Buvo namo patraukusių ir jaunų. Vienas toks bus paminėtas ir šiame tekste.

Grigaliūnas ir Norvaiša tuo pačiu baltu arkliuku, kurį, matyt, buvo pasilikę pas žemaičius ūkininkus, grįžo į Starkonius. Dėdė Leonas slapstėsi, bet Kalėdoms, kaip sovietai ir projektavo, grįžo pasidžiaugti naujagimiu sūnum. Antrą Kalėdų dieną vėl ruošėsi išvykti, jau buvo pasikinkęs arklį, kai į kiemą pasipylė rusų kareiviai, vedami išdaviko kaimyno, kurio stribo karjera buvo dar tik prasidėjusi. Šeimininkas buvo nušautas vietoje, kūnas įmestas į tvartą ir sudegintas su visais gyvuliais. Į ugnį buvo įmestas ir paauglys sūnus, bet jis, žinodamas, kur yra kitos tvarto durys, išsigelbėjo, tik liko protiškai neįgalus. Naujagimį, kuris paskui dvi paras klykė, spėjo išsinešti kaimynė.

Likusi žmona, senutė motina ir vyriausioji, šešiolikametė, dukra Stasė, iš degusių išsitraukusios šeimininko kūno liekanas, ruošėsi laidotuvėms. Senoji, kaip būdavo įprasta senovėje, turėjo sau pasiruošusi karštą dabar į jį paguldė sūnų. Budėti prie numirėlio iš kaimo niekas neatėjo – bijojo, duoti žinią giminėms nebuvo galimybių. Pasikeisdami būdėjo namiškiai, kovodami su atakuojančiomis žiur-

Kalėdos ne visada būna linksmos

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

kėmis, kurias masino degintos mėsos kvapas. Naujoji valdžia laidoti Pašvitinio miestelio kapinėse, kur buvo giminės kapai, neleido. Palaidojo senose, jau nebeveikiančiose kaimo kapinėse. Šalia palaidojo dar du tą pačią Kalėdų dieną tame kaime nušautus vyrus – Aleksą Norvaišą, su kuriuo Grigaliūnas važiuojo į Žemaitiją, ir ne vietinį vyrą, kurį nušovė tik dėl to, kad jo pavardė buvo tokia pat, kokia buvo nurodyta sunaikinamųjų sąrašuose.

Tą Kalėdų rytą netolimame Pelaniškių kaime buvo nušauti dar keturi, iki šiol slapstęsi ir namo grįžę Kalėdoms. Nušovė ir sudegino su ūkiniais pastatais. Tarp nušautųjų buvo ir „Draugo“ skilties autoriaus Gintaro Visocko senelis, Lietuvos karininkas Stasys Bagdonas, irgi Sedos kautynių dalyvis. Rusų Vetrovo divizija tomis dienomis nušienavo ir daugiau aplinkinių kaimų.

1950-ųjų Kalėdos

Po šešerių metų, per 1950 m. Kalėdas, toje pačioje Pašvitinio parapijoje, Vitarčių kaime, ūkininkų Vilkų sodyboje, buvo apsupti partizanai Vladas Kazlauskas-Šlėga ir Jonas Mačėnas-Viesulas... Vladas buvo Lemonte, IL, gyvenusio Petro Kazlausko brolis. Abu broliai 1944 m. rudenį buvo prisidėję prie Žemaitijoje sukurtos Tėvynės apsaugos rinktinės. Juos išskyrė aplinkybės – Kauno universiteto studentas Petras, turėjęs nuosavą automobilį, vežiojo rinktinės vadą, ir tomis dienomis buvo pasiūstas į komandiruotę. Grįžęs dalinį rado sudaužytą raudonosios armijos ir karių besitraukiančius link Klaipėdos. Taip jie su broliu pasimetė. Petras patraukė į Vakarus, o jaunesnysis Vladas Klaipėdoje, kai reikėjo apsispręsti – trauktis ar likti, pasakęs: „Aš čia būsiu reikalingesnis“. Pėsčias naktimis grįžo į gimtas vietas ir tapo partizanu. Paskutiniais metais laikėsi dviese su Jonu, prisiekę kovoti kartu iki mirties. Taip ir atsitiko. 1950-ųjų Kalėdų rytą, kaip rašoma išdaviko Kazio Šakmano, agento Jorgėlos, ataskaitoje okupantų saugumui, kratos metu jis vienos trobos

virtuvėje ant stalo pastebėjo dvi lėkštes, nors namuose buvo likusi tik viena senutė (šeimininkai buvo išvykę į svečius). Išdavikas žinojo tą sodybą, būdamas partizanas joje lankėsi, todėl suprato, kad buvę kovos draugai yra čia. Kareiviams liepė apsupti sodybą. Po dviejų valandų mūšio partizanai buvo nukauti. Šeimininkai nuteisti 10 metų lagerio.

Partizanų Kalėdas yra aprašęs ir vienas iškiliausių jų vadų Juozas Lukša-Daumantas: „Kūčių vakarą užklydo pas mus Kardas, Uosis ir Miškinis kartu sulaukti Dievulio gimimo mūsų „šeimos“ ratelyje. ...Dievo pagalbos buvom labiau reikalingi negu bet kada, nes buvom persekiojami pikčiau už laukinius žvėris. Ir vien dėl to, kad nebuvo nusilenkta prieš okupantą, neišduotas savo sąžinės balsas, neišniekinti savo dvasios švenčiausi jausmai, vien dėl to, kad norėjome būti laisvi ir matyti laisvą savo tautą... Partizanai jautėsi viena šeima, todėl ir šitokios Kūčios atitiko lietuviškus papročius. ...Bučiuojantis visiems per rankas ėjo laužomos plotkelės (Juozas Daumantas. *Partizanai*. V., 1990).

1950-ųjų partizano Daumanto Kūčios buvo kitokios. Jis jau buvo iš užsienio grįžtantis antrą kartą. Kūčias sutiko pakeliui į Lietuvą, Lenkijoje. Dėl sekamų rėmėjų „turėjome užmiršti Kūčių stalą ir tyliąją Kalėdų naktį praleisti įsikasę šiauduose, kurių buvo tiek maža, kad negalėjo mūsų nė nuo vėjo apsaugoti. Tačiau ši aplinka savo vargu ir savo paprastumu buvo pati artimiausia Mažojo Dievulio gimimui. Ir taip mus aplankė vidurnakčio valanda, kada visas krikščioniškas pasaulis, išvargintas karų ir pokario chaoso, laukė Dievulio gimimo, atnešančio taiką ir ramybę geros valios žmonėms. Tvirtose šiauduose susigūžus, ryškiau negu kitados iškilo mums prieš mūsų akis mūsų tautos Golgotos kelias. Mintimis skriejome pas artimuosius, į mūsų gimtąsias pirkias, kurios buvo sklidinios skausmo, besiveržiančio iš mūsų besimeldžiančių motinų širdžių. Prisiminėme tą dvidešimt tūkstančių savo kovos draugų, kurių daugelis pasirinko kankinio kelią, iškeliaudami amžinybėn sutraiškytais sąnariais, sulaužytais šonkauliais, išsukinėtais pirštais, supjaustyta ir sudeginta oda... Mintimis jungėmės ir su gyvaisiais kovojančiais draugais, kurie su ginklu rankose žuvo Kūčių naktį gimtuose laukuose. O vis dėl tos Tiesos, kurią paskelbė šianakt gimęs Pasaulio Išganytojas“ (Ten pat).

Turime tai prisiminti, kad neužmirštume dėl ko gyvename ir kam esame skolingi už savo laisvę.

Dainiaus Labučio nuotr.

Vilniaus gatvėse – 2 tūkstančiai Kalėdų Senelių, Snieguolių ir Nykštukų

Sekmadienį bėgimo entuziastus į Vilnių sukvietau jau 41-asis kalėdinis bėgimas. Smagiausias žiemos bėgimas visada paskleidžia mieste puikią nuotaiką, nes daugelis bėgdami vilki Kalėdų Senelio, Snieguolės ar Nykštukų kostiumus. Sekmadienį nuo pat ryto tūkstančiai bėgikų varžėsi 3, 6 ir 12 kilometrų distancijose, mažieji bėgimo dalyviai – „Nykštukų bėgime“, įveikdami 200 metrų.

ELTA info

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD) – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Administracija –
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

Adamkus: Prezidentas K. Grinius buvo to meto Lietuvos simbolis

Prezidentas Kazys Grinius buvo to meto Lietuvos ženklas, Lietuvos simbolis. Lietuvos, kuri atlaikė carinės imperijos rusinimą, kuri išsaugojo save karo sukuryje ir ėmė kurti laisvą, demokratišką, modernią valstybę.

Tai pažymėjo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, kalbėdamas Kovo 11-osios Akto salėje vykusiame Prezidento Kazio Griniaus 150-ųjų gimimo metinių minėjime.

V. Adamkus laiko išskirtine likimo dovana, kad jam teko gyventi Jo laikais, juo labiau – kad teko laimėti Jį asmeniškai pažinti ir bendrauti.

„Man K. Grinius itin įdomus kaip asmenybė, sujungusi dvi tautos gyvenimo epochas – XIX amžiaus tautinį atgimimą ir Vasario 16-osios Lietuvos kūrimą“, – sakė V. Adamkus. Vieno iš vienuolikos Grinių vaikų – K. Griniaus – vaikystė sutapo su vienu niūriausių tautos istorijos laikotarpių.

„Tauta buvo be savo rašto, be savo studentų, engiama ir rusinama. Tačiau tai, už ką tėvų karta kovojo, sakyčiau, ištiesintais dalgiais, užaugusi K. Griniaus karta ėmė kovoti spausdintu žodžiu – per sieną perneštomis knygomis, visuomeninėmis kultūros draugijomis, ir pagaliau – lietuvių kultūrinio ir tautinio atgimimu“, – sakė V. Adamkus.

K. Grinius po V. Kudirkos mirties leidžiant „Varpą“, perėjo turbūt visas įmanomas leidėjo pozicijas: būrė kolektyvą, rūpinosi rankraščiais ir lėšomis, pats redagavo straipsnius ir išstis numerius, pats rašė – dažnai skirtingais slapyvardžiais užpildydamas leidinio didžiąją dalį.

Būtent čia, „Varpo“ puslapiuose, 1914 metais, kai daugeliui aukščiausia Lietuvos suvereniteto forma atrodė autonomija, K. Grinius paskelbia straipsnį „Apie šalies nepriegulmybę“, kuriame, be kita ko, parašyti tokie žodžiai (kalba netaisyta):

Išeina, kad šiaip ar taip žiūrint, Lietuvos autonomijos ir net politiškosios nepriegulmybės klausimas nėra neišpildoma svajonė, utopija arba koks tai nepasiekiamas idealas. Jos įvykdymas yra galimas, žinoma, jeigu patys lietuviai bus to verti.

V. Adamkaus vertinimu, K. Grinius iš tikrųjų buvo humanistas, demokratas, liberalas – tik ne siaura partine, o vertybine prasme, žmogus, savo mąstymu ir nuostatomis gerokai aplenkęs savo istorinę ir politinę realybę.

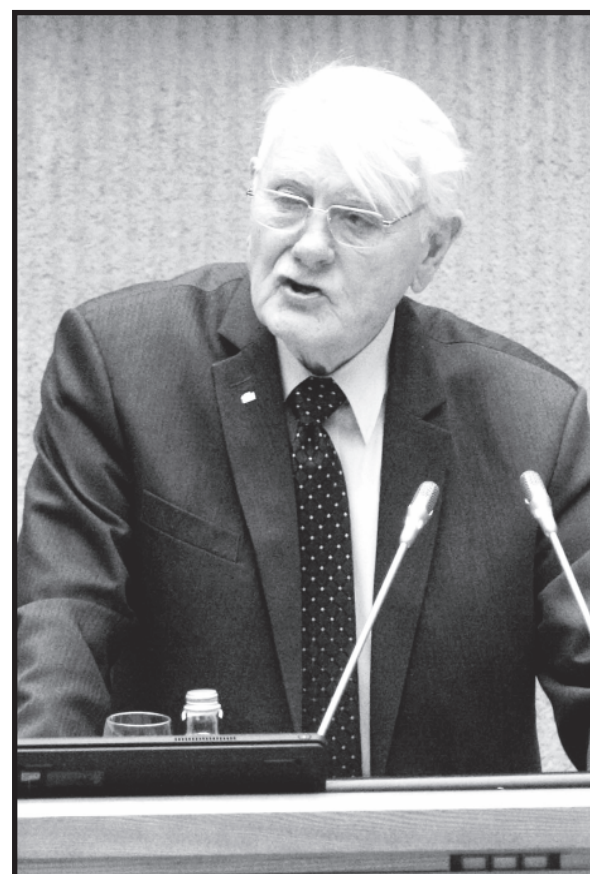
Beje, netrūksta ir darbų, įrodančių K. Griniaus politiko talentą. Jis 1920 m. tapo Vyriausybės vadovu nuniokotoje, karo padarinių nualintoje Lietuvoje, sunkiai sprendžiančioje sunkiausias vidaus ir užsienio politikos užduotis.

„Tačiau 6-ojo Vyriausybės kabineto darbai neginčijami: tarpvalstybinė sutartis su Rusija, leidusi Lietuvai susitelkti ties ūkio, kariuomenės, krašto tvarkymo klausimais. Sutartis su Latvija, kurios dėka mes ir šiandien turime Mažeikius ir Palangą. Valstybėje atsirado Lietuvos universitetas, Lietuvos dramos teatras, pradėta realiai rūpintis Čiurlionio paveikslų saugojimu ir t. t. O svarbiausia – pradėtos kurti demokratinio šalies valdymo tradicijos. Simboliška, kad K. Grinius tapo pirmuoju Ministru Pirmininku, paskirtu jau Seimo, o ne Tarybos. Simboliška, kad būtent jis esmingai prisidėjo rengiant 1922-ųjų Lietuvos Konstituciją. Simboliška ir iškalinga, kad jis taikiai perdavė Prezidento pareigas, tiksliai išgavęs raštišką Antano Smetonos ir Augustino Voldemaro pažadą, kad Konstitucija nebus laužoma“, – sakė V. Adamkus.

Daug yra gyvenimo sričių, apie kurias kalbant tenka minėti K. Griniaus pavardę ir pridurti – pirmasis. Arba vienintelis.

„Žmogus, nacių okupacijos metais gelbėjęs žydus ir tapęs Pasaulio Teisuoliu. Žmogus, gyvendamas jau Amerikoje, rašęs peticijas galingųjų valstybių vadovams dėl Lietuvos okupacijos ir reikalaujamas ‘sustabdyti nesuvaldomą lietuvių tautos žudymą’. Žmogus, stovėjęs prie ne vienos partijos ištakų. Visa tai, neabejoju, dar sulauks deramo Lietuvos dėmesio ir įvertinimo. Apie Prezidentą K. Grinių dar bus rašomos knygos ir kuriami filmai“, – mano V. Adamkus.

Jis nuoširdžiai dėkoja likimui už asmeninę pažintį su šiuo mūsų šviesuoliu. „Aukštaičių 39“ – šis adresas Kaune buvo tapęs mano antraisiais namais: ten gyveno Prezidentas su žmona Kristina, su jų sūnumi Liūtu mes kartu traukdavom į Jono Jablonskio pradžios mokyklą, Aušros berniukų gimnaziją, ir ten nacių laikais laikas redagavome ir leidome antinacinę spaudą. Su dėkingumu prisimenu, kad būtent Grinių šeima pasirūpino mano kelione iš pokario Europos į Ameriką ir leido pirmąsias dienas apsistoti K. Griniaus namuose. Su didžiausia pagarba prisimenu Prezidento K. Griniaus paskutinius metus – kai jis, pasiremdamas lazdele, lėtai apskūdavo ratą aplink savo gyvenamąjį kvartalą ir vėl grįždavo prie rašomojo stalo. Prie rašomojo stalo jis praleido daug laiko, bandydamas atkurti istorinį laikotarpį nuo pat savo visuomeninio darbo pradžios“, – prisimena V. Adamkus.

Prez. Valdas Adamkus

Gedimino Savickio nuotr.

Su skausmu jis prisimena ir 1950-ųjų birželio 3 dieną, kai nieko nenujausdamas eilinį kartą apsilankė Grinių namuose. „K. Grinius sunkiai sirgo, gulėjo lovoje. Aš tuo metu daug fotografuodavau ir tą dieną taip pat turėjau fotoaparata ir paprašiau L. Griniaus nufotografuoti mus su Prezidentu ir jo žmona Kristina. Deja, tai buvo paskutinė Prezidento nuotrauka – rytojaus dieną jis mirė“, – sakė kadenciją baigęs Lietuvos prezidentas V. Adamkus.

Minint Kazio Griniaus 150-ąjį gimimo jubiliejų, V. Adamkus sakė esąs tikras, kad šventiniams renginiams nuslūgus K. Grinius liks aktualus mums visiems savo istorine ir politine veikla, savo moderniu tiems laikams mąstymu, savo žmogiškosiomis vertybėmis, kurios niekada nenuvertėja.

Ketvirtadienį Seimo Kovo 11-osios Akto salėje buvo surengtas minėjimas, skirtas Prezidento, Ministro Pirmininko, Steigiamojo Seimo, I-III Seimų nario, publicisto K. Griniaus 150-osioms gimimo metinėms.

2016-ieji Seimo nutarimu buvo paskelbti Prezidento Kazio Griniaus metais.

ELTA

Brangūs parapijos nariai ir draugai, mieli skaitytojai,

Giedokite Viešpačiui naują giesmę, nes jis padarė nuostabių dalykų. ...Viešpats paskelbė savo išganymą, tautoms parodė savo teisumą.

Ps. 98:1a, 2.

Kiekvienais metais mes ypatingai ruošiamės Kalėdoms: gražiname namus, puošiame eglutę, perkame dovanas savo artimiesiems, gaminame ypatingus patiekalus. Visa tai padeda mums susikurti sunkiai nusakomą džiaugsmo būseną. Mes tampame geresni, pakantesni, dosnesni vienas kitam.

Taip besiruošdami šventėms, mes neretai užmirštame, kad ne dovanos, puikus maistas ar puošni eglutė yra tikroji Kalėdų laikotarpio šventiškumo priežastis. Tikroji mūsų džiaugsmo priežastis yra Jėzaus Kristaus gimimas! Dievas atėjo pas mus, gyvenančius pasaulio tamsoje, atnešdamas amžinojo gyvenimo šviesą! Jėzus gimė Betliejuje, kad Dievo meilė suteikta mums kūdikėlio gimimu, per mus pasklistų po visą pasaulį!

Todėl Kūčių vakarą ir Kalėdų metu ateikime į Bažnyčią, kad kartu su visais Dievo vaikais padėkotume Dievui už Jo meilę apreikštą Jėzaus gimime.

*Štai iš dangaus aš ateinu,
Naujienu gerą jums nešu,
Klausykite, didi, maži,
Naujienu ši tokia graži!*

Ziono evangelikų liuteronų parapijos
klebonas dr. Valdas Aušra

VAKARŲ KRANTAS

Lietuvė Agnė Christensen atvedė meno galerijų pasaulį į visų telefonus

INGA GREBLIKIENĖ

Gyvenime taip nutinka, kad vieno pabaiga gali tapti kito pradžia. Taip nutiko maloniai besišnekučiuojant su „Room Art Gallery“ savininke Agne Christensen. Atsisveikindama Agnė prisiminė savo senelio žodžius: „Geriau sulūžęs vežimo ratas, negu apsamanojęs“. Ir tada supratau, kad nebus straipsnio apie Agnės aktyvų, dinamišką ir interaktyvų biznį, o bus straipsnis apie pačią Agnę – stiprią, protingą ir labai žavią jauną lietuvę moterį, savo profesinę ir gyvenimišką svajonę subrandinusią ir išauginusią North Californijoje.

„Menas kiekvienam“ – toks Agnės profesinis motto. Tačiau pokalbio metu tapo aišku, kad gyvenimiškasis motto „žmogiška šiluma ir šeima“ Agnės gyvenime užima pagrindinę vietą, tiesiog ji sugeba išbalansuoti šias dvi svarbiausias jos egzistencijos kryptis.

Mūsų pokalbis prasidėjo lietingą (...) penktadienio rytą jaukioje Agnės Christensen galerijoje nuostabiame North Californijos miestelyje Mill Valley. Pirmiausia mane pasitiko atvertos durys (nors lauke, kalifornietišku supratimu, buvo vėsoka), spalvinga galerija, maloni Agnės šypsena, skanios kavos puodelis ir prancūzų buldogas Bilas. Šuns žavumas nuginčiuoja ne tik kiekvieną galerijos lankytoją, bet ir paštininką, kuris atnešęs korespondenciją kelias minutes mielai bendravo su Bilu (nors šiaip paštininkai visada labai skuba). Bilas yra talismanas, šeimos narys ar tiesiog dalis Agnės, tokios, kokias ji yra – dalinančios save visiems. Ji – mėgstanti greitį, dažnai dalyvaujanti moterų ralio varžybose. Agnė su šeima gyvena name ant vandenyno įlankos kranto, įkvepiančioje aplinkoje, kai nuo jų namo gali sėsti į kanoją ir plaukti į netoliese esančią salą, grožėtis ikoniniu Mountain Tam, Sausalito ir San Francisko vaizdais. Ir durys į šiuos namus taip pat visada atviros, nereikia spausti jokio durų skambučio – ateini ir tiesiog nesustodamas įeini į grožio, harmonijos ir tęstinumo oazę. Ir tai San Francisco, viename dinamiškiausių ir niekada nemiegančiame Amerikos mieste. Kažkur teko skaityti, kad durys yra mūsų sielos veidrodys – žmogus, kurio gyvenimo visos fizinės durys yra atviros, gyvena nesusikaustęs, priimančias visas naujoves, neturintis baimės, kad užeis kas nors nekviestas – visi yra laukiami...

Ir mūsų pokalbis tapo kitoks – vietoje planuoto interviu, klausimų ir atsakymų valandėlės, mes tiesiog kalbėjome – kažką maloniai prisiminėme, kažką tik paminėjome. Pavyko sužinoti, kad Agnė Christensen yra grafikė, vėliau susižavėjusi tapytu dėl spalvos, linijų, formų ir erdvės įvairovės. Tapytoja ir galerijos savininke beveik nekalba apie save, nuoširdžiai išklauso pašnekovą, ir tampa visiškai aišku, kad visą gyvenimo rutiną užima jos dvi žavingos dukrytės Aya ir Bea, šeima, puiki komanda (kurioje dirba ir du lietuviai), du nerealūs šunys, kelionės. Dar galerija ir naujas Agnės „kūdikis“ – interaktyvus meno galerijų gidas – art app „Seek Fine Art“, pristatytas praėjusiais metais – naujovė viso pasaulio rinkoje. Su šiuo projektu Agnė Christensen atveria naują puslapį gana konservatyviame meno galerijų verslo pasaulyje. Art app „Seek Fine Art“ yra Agnės nauja misija pristatyti nesudėtingą meno atradimo džiaugsmą žmonėms, o meno mylėtojams padėti tapti sėkmingais kolekcionieriais. Šiuo metu platforma vis dar kuriama ir tobulinama, Agnei ir jos komandai jau pavyko suburti 12 000 meno galerijų 38 pasaulio šalyse. Vienu išmaniojo telefono mygtuko paspaudimu gali rasti, kurioje šalyje, kokios galerijos

Agnė Christensen (centre) su savo komanda galerijoje.
Richard Wheeler nuotr.

Šaunusis prancūzų buldogas Bilas.

„Room Art Gallery“ archyvo nuotr.

kokius darbus siūlo, ar galima jų įsigyti. Kaip ir kiekvienas naujoviškas projektas, taip ir „Seek Fine Art“ pareikalavo titaniškų pastangų – Agnė turėjo aplankyti kiekvieną šalį, daugelį galerijų, išdėstyti ir įtvirtinti koncepciją ir įtikinti, kad šiuolaikiniame pasaulyje mes visi turime keletą alternatyvų patobulinti ir palengvinti savo gyvenimą. Galerijų sąrašas Agnės apps'e ištis išpūdingas, Lietuvoje radome net keliolika galerijų.

Agnė patvirtino, kad ją, bebaigiančią Kauno menų gimnaziją, žavėjo mintis apie studijas dinamiškiausių Amerikos miestų menų akademijose. Atvykusi į San Franciską Agnė iškart suprato, kad čia liks ir studijuos išsvajotoje Menų akademijoje. Ir būtent San Francisco prabėgo jos 20 įdomiausių ir turbūt sunkiausių gyvenimo metų. Bet viskas buvo ir liko Agnės gyvenimas, kurį ji dabar gyvena ir kuriuo nesigiria, tiesiog dirba, dirba, dirba. Kaip ir kiekvienai moteriai, gimus pirmajai dukrytei prasidėjo gana chaotiškas ir sudėtingas susivokimo periodas. O paskui atėjo lūžio taškas, kai pasiėmusi kūdikį ant rankų, atlėkė į parodą San Francisko, ir labai skubėjo, kad spėtų iki uždarymo. Durininkas, pamatęs uždususią jauną moterį su kūdikiu ant rankų, pasakė, kad įleis be užmokesčio, jei Agnė atsitiktinai atverstame meno kataloge pasakys dailės darbo autorių. Ir staiga Agnė suprato, kad apie šį dailininką rašė išsamų darbą Kaune, Dailės institute, deja, jo vardo neatsimena. Veikli moteris iškart padavė dokumentus į San Francisco Menų akademiją ir... išstojo mokyti vėl. Gyvenimas nušvito kitomis spalvomis, ir baigus dailės studijas kilo didelis noras atrasti save ir kurti meno galeriją. Iš pradžių buvo dar 3 bendrakursiai bendraminčiai, bet kai atėjo laikas pasirašyti dokumentus, ji liko viena; kiti kompanionai nutarė gyventi ramiai ir be atsakomybės, tad Agnė dar nuėjo mokyti finansų ir vadybos, kad galėtų visavertiškai vadovauti galerijai.

Viena, jauna, žavinga lietuvė tapytoja su mažu vaikučiu ant rankų, baigusi dailės ir vadybos mokslus atidarė savo pirmąją galeriją San Rafaelyje. Ir buvo labai laiminga. Jos mažoji dukrelė Aya buvo jos didžioji inspiracija, stiprybė ir tikslas įgyvendinti savo svajones. Tuo metu ji išsiskyrė su pirmuoju vyru, bet tai buvo tik tuometinis teisingas sprendimas, davęs pagrindą judėti prasingiau, greičiau ir toliau, nevirstant tuo verkšlenančiu ir „apsamanojusiu ratu“. Tad Agnė kūrė savo gyvenimą toliau, galerijos antrame aukšte tapė, pirmajame eksponavo paveikslus, augino Aya ir, tikina, kad tai buvo vienas šviesiausių jos gyvenimo etapų, kai ji galėjo tapyti. Ir tuomet menininkė savo galerijoje sutiko dabartinį vyrą, galeriją perkėlė į Mill Valley, pradėjo savo visiškai kitokią – spalvotą, energingą ir naują gyvenimą. Čia prieš trejus metus gimė nauja, sėkminga virtuali idėja, visiškai užvaldžiusi Agnės mintis ir, nors jai padeda kelių žmonių komanda, atimanti beveik visą laisvą laiką. Projektas nuolat tobulinamas: susiradęs norimą galeriją gali ne tik sužinoti, kokius paveikslus ji dabar eksponuoja, bet ir gauti daugiau informacijos apie dailininkus ar techniką, kurią jie naudoja.

Taigi, jei gyvenate San Francisce ar Bay Area, aplankykite Agnės Christensen galeriją Mill Valley „Room Art Gallery“. Prancūzų buldogas Bilas jus tikrai pasitiks, gal net ir lietuviškai pasisveikins. O jei gyvenate Rytų pakrantėje, Vidurio Amerikoje ar South Californijoje, išidėkite į savo telefoną SFA (Seek Fine Art) apps'ą, tikrai lengvai surasite jums patinkančių darbų. Ir tikrai prisiminsite, kad šios įdomios ir naudingos naujovės kūrėja – lietuvė Agnė Christensen. Taigi „geriau sulūžęs vežimo ratas, negu apsamanojęs“.

Atrodo, kad Agnės planuose dar daug naujų didingų planų, laukite tęsinio.

„Mes girdėjom Angelus”

RENATA GAIDIENĖ

Po pertraukos vėl susibūręs Los Angeles lietuvių choras „Los Angelai” koncertu pradėjo gražiausių metų laikotarpį – Adventą. Choristai pakvietė pilnutėlę žmonių Šv. Kazimiero bažnyčia į muzikinę kelionę laiku ir per visą pasaulį. Joje skambėjo tūkstančio metų senumo grigališki choralai, ritmingos afrikietiškos dainos bei gerai žinomos Kalėdinės giesmės.

Kompozitoriaus ir choro vadovo Kęstučio Daugirdo sukurtoje Kalėdinėje programoje šikart buvo ypač daug malonių akimirų. Choristams talkino vargonai, trimitas, klarnetas ir fleita, suteikę šventiško seniai girdėtam ir gerai pažįstamam repertuarui. Dainą keitė poezija – Renata Čiužausk-Markley į programą įpynė Bernardo Brazdžionio, Henriko Nagio ir savo kūrybos eilių. Plojimų susilaukė ir vyrų okteto „Tolimi aidai” atliekamos dainos.

K. Daugirdo vėl atgaivintu choru labai žavisi Los Angeles lietuviai. Džiaugiamės turėdami išties profesionalų ir pasišventusį vadovą, puikiai derinantį lietuvišką muziką su populiaria pasauline.

„Kai pradžioje susibūrė choras, turėjome daug repetuoti artėjančiai Dainų šventei. Dabar patys planuojame savo veiklą ir kuriame ateitį. Džiugu, kad turime daugiau choristų, nei Dainų šventės metais! Stebuklas, kad tiek daug žmonių kas savaitę suvažiuoja iš visų Los Angeles pakraščių

Chorvedys K. Daugirdas diriguoja chorui ir žiūrovams „Linksmą giesmę”.

Vyrų oktetas „Tolimi aidai” atliko K. Daugirdo aranžuotą giesmę „Go Tell It On The Mountain”.

prisidėti prie mūsų choro skambesio ir nuotaikos”, – sako Kęstutis Daugirdas.

Advento pradžios savaitgalį Šv. Kazimiero parapijos kieme šurmuliavo jau tradicine tampanti Marytės Kalėdinė mugė. Tai dar viena graži bendruomeninė iniciatyva pagerbti praeitais metais tragiškai žuvusių parapijos sielą Marytę Šepikaitę. Šis renginys sutraukė kelis šimtus lankytojų ir padėjo kurti gražią lietuviško Kalėdų kaimelio nuotaiką.

Kviečiame skaitytojus pasiklausyti ištraukų iš koncerto čia: <https://soundcloud.com/kdaugirdas/sets/choras-los-angelai>

Kalėdinės mugės akimirkos.

Inos Petokienės nuotraukos

SUBSCRIBE
Receive **BOTH!**
ONE YEAR DRAUGAS NEWS
12 ISSUES
LITHUANIAN HERITAGE
6 ISSUES
\$45 mailed
\$30 internet only

DRAUGAS NEWS

LITHUANIAN WORLD WIDE NEWS IN ENGLISH

My Paper – My Friend
My link to LITHUANIA!

www.draugas.org/news

LITHUANIAN HERITAGE

MAGAZINE IN ENGLISH

A supplement mailed separately

DRAUGAS NEWS & LITHUANIAN HERITAGE

ONE YEAR SUBSCRIPTION

YES Send both publications for \$ _____ \$45/yr. mailed • \$30/yr. internet only

NAME _____

ADDRESS _____

CITY _____ STATE _____ ZIP _____

PHONE _____ EMAIL _____

CHECK PAYABLE TO: DRAUGAS NEWS • 4545 W. 63rd St. • Chicago, IL 60629

Call (773) 585-9500 • www.draugas.org/news

Lietuvių mokykla Vašingtone

Grudis Nr. 4

ATŽALYNAS

„Auk, žydėk, klestėk ir savo Tėvynę mylėk!“

Stiebkimės, tieskime rankas į viršų lyg žali medžiai į dangų, aukime savo mintimis ir tobulėkime savo dvasia, gerais darbais puoškime save ir garsinkime Tėvynę.

**„ATSKRISK
KALĖDOMS,
ANGELE
BALTAISAI“...**

Baltutėlis angelėlis

(Laiškas mažai sesutei)

Mažyle, ateik į pasaulį, atsigulk į savo angelėlio rankas. Jis saugos tave nuo pykčio ir melo, švelnia lopšine migdys tave, kad sapnuotum gražiausius sapnus, šildys tave savo kvėpavimu. Kai miegosi, angelas sargas ant debesėlio sėdės ir palenkęs galvą žvelgs į tave iš dangaus. Jis negalės nuo tavo kūdikiško grožio akių atitraukti, žvilgsnio nukreipti. O jeigu tau bus liūdna, angelas nusileis pas tave iš dangaus, žinodamas, kad tau reikia vilties ir laimės. Angelėlis visada tave saugos.

Bet švenčiausi žodžiai ir tyriausia meilė sklinda iš tavo šeimos. Šeimoje angelas sargas yra mylimiausia mamytė.

Karolina Ličkūnaitė,
5 klasė

Sesės Karolina ir Kamila Ličkūnaitės
I. Verbušaitienės nuotr.

Grudžio mėnesio vertybė – tradicijos. Daug dėmesio skyrėme tikėjimui. Stengėmės suprasti Kalėdų tradicijų esmę, apibūdinome tyriausius žmogaus jausmus ir savybes. Šventumas, dosnumas, meilė žmogui ir gyvūnui, užuojauta silpnesniam ir nelaimingam. Supratome ir įvertinome, kad svarbiausia žmogaus gyvenime yra šeima, namų šiluma ir jaukumas. Kalbėjome apie angelus ir po pamokų dirbtuvėse gaminome angelus: lipdėme iš molio, siuvome, klijavome iš popieriaus. Patys ir su mamų pagalba kiekvienas pasigaminome po angelą ar net po du. Atrodo, kad mes visi tapome geresni, dėmesingesni ir paruošę savo širdis Kalėdoms.

Mano angelas

Mano angelas yra nematomas, bet kai aš verkiu, jis padeda man. Angelas sako šiltus ir mielus žodžius: „Aš visada būsiu su tavim“. Kai aš girdžiu šiuos žodžius, jaučiuosi labai laiminga. Mano angelas vilki ilgą baltą suknelę, dideliais lengvais sparnais ir plačia šypsena.

Man niekada nebūna liūdna, nes aš turiu savo angelą. Mano angelas, vardu mama. Mano mama labai labai labai myli mane ir aš ją labai labai labai myliu. Mama žino visas mano svajones ir sapnus. Mano mama yra graži, laiminga ir protinga, visada plačiai besišypsanti. Džiaugiuosi, kad mama yra mano angelas.

Patricija Pupinė,
4 klasė

Patricija Pupinė. I. Vilimaitės nuotr.

Angelais vadiname žmones, kurie pasauliui padaro kažką gero. Tai žmonės, kurie nori ir gali paversti pasaulį geresne vieta. Kartais darbas, kuris, atrodo, labai mažas ir nereikšmingas, gali pakeisti bent vieno žmogaus gyvenimą. Aš manau, kad gerai besielgiantis žmogus, net ir tas, kuris padaro tai, kas jam liepta, kuris nezyžia, elgiasi „padoriai“, gali būti vadinamas angelu. Visi vertiname ir su-

prantame skirtingai, kas padeda žmogui tapti angelu.

Galima tik įsivaizduoti, ar bibliškai angelai yra tikra būtybė. Pagal angelologiją, yra daug angelų rūšių, jie turi skirtingus darbus bei prasmes. Taip pat yra ir su žmonėmis, jų darbai ir pasiekimais. Niekas netrukdo pareikšti, kad paprastas žmogus yra toks geras, jog jį verta vadinti angelu. Angelas – tai geras linkėjimas, tai kažkam tartas geras žodis, reikšminga mintis, atliktas prasmingas darbas.

Gertrūda Granickaitė,
10 klasė

Gertrūda ir Nomedą Granickaitės
S. Granickienės nuotr.

Man angelai asocijuojasi su Kalėdomis. Ant mano Kalėdų eglutės yra daug angelų ornamentų. Žmonės mano, kad angelai yra sargai. Šventame Rašte ir Biblijoje parašyta, kad angelai yra pasiuntiniai tarp žmogaus ir Dievo. Aš manau, kad jie gali būti belyčiai, kad turi baltus sparnus tartum erelio, kad yra apsirengę baltais drabužiais, kad turi aurą virš galvos ir kad juos visur lydi šviesa. Aišku, mūsų nuomonė apie angelus formuoja filmai, dailė, literatūra. Mes visi matėme filmuose, kaip angelas su

aura virš galvos atsiranda ant vieno peties, o ant kito – susirango velnias. Mes įsivaizduojame angelus kaip dieviškas būtybes, mes norim tapti panašiais į juos, galbūt todėl ir pasninkaujame Advento metu.

Nomeda Granickaitė,
7 klasė

Vaidas Valys. I. Verbušaitienės nuotr.

Angelai yra bekūnės, dvasinės būtybės, bet sukurtos kaip žmonės. Vaizduojami dažniausiai baltais drabužiais, labai švelnūs ir geri. Jie gyvena už laiko ribų. Angelai yra mūsų sargai. Kiekvienas žmogus turi savo angelą sargą. Kaip ir žmonės, jie vadinami vardais. Padeda tada, kai to labiausiai reikia. Jie perduoda mums žinią ir saugo mus nuo didelių pavojų. Šios mitinės būtybės primena mums, kad egzistuoja antgamtinis pasaulis kažkur netoliese. Šv. Kalėdų laikotarpiu mes patys tampame tarsi angelai, nes stengiamės būti geri, mandagūs ir pasveikiname kiekvieną.

Vaidas Valys,
10 klasė

Angelai yra mirusių žmonių (brolių, seserų...) sielos, kurios gyvena Danguje. Angelai sargai saugo žmones, kad jie gyventų ilgą ir linksną gyvenimą Žemėje, o vėliau jie visi pavirs angelais ir saugos kitus žmones. Yra sakoma, kai žmogus patenka į pavojingą situaciją, jis išgirsta perspėjantį balsą, gal tai sąžinė, bet žmonės linkę manyti, jog girdi angelo sargo perspėjimą. Angelai amžinai egzistuoja.

Paulius Vilimas,
9 klasė

Aš tikiu angelais. Pradėjau tikėti angelais, kai man buvo treji metai. Tada parduotuvėje man apie angelus papasakojo Kalėdų Senis. Jis pasakė, kad angelai visada mane stebi ir saugo nuo blogio. Aš pats angelus išivaizduoju baltais sparnais ir baltais rūbais. Taip pat manau, kad angelas pasirodo prieš žmogui mirštant.

Benas Kvietkus,
7 klasė

Apie svajones ir stebuklus

Galbūt tai tiesa, jog kažkas sėdi ten aukštai, ant sniego debesies, ir padeda tau viską gyvenime sudėlioti į savo vietas. Tarsi netyčia. O aš tikiu, kad vyksta stebuklai.

Augau mažame Gargždų miestelyje. Daug metų šokau muzikos mokykloje bei ansamblyje „Minija“ ir svajojau, kad užaugusi tapsiu šokėja. Vėliau studijavau Vilniaus dailės akademijoje ir Vytauto Didžiojo universitete meno istoriją ir kultūros paveldą.

Netikėtai vėjas nubloškė į kitą vandenyno pusę. Čia, už Atlanto, pradėjau kurti save tarsi iš naujo, palikusi šokius, istoriją, lietuvių papročius ir kultūrą. Dabar tikiu, kad pasaulis yra pilnas stebuklų, ir pagaliau viskas susiklosto taip, kaip turi būti. Aš – tautinių šokių mokytoja lituanistinėje mokykloje... Kas galėjo pagalvoti, kad mano rankose atsidurs Vašingtono apylinkių mažieji lietuvaičiai ir tautinio šokio paveldas?

Mokydama Vašingtono lituanistinėje mokykloje, supratau, kad šokis gali būti ir puiki priemonė kalbos lavinimui. Strikinėdami vaikai išmoksta kūno dalių pavadinimus, turtina savo žodyną, apibūdindami judesį, ritmą, muziką... Mažųjų rateliai, žaidimai bei vakaronių šokiai yra šokami su trumpomis besikartojančiomis dainelėmis, kurias tarsi be pastangų išmokę vaikai niūniuoja striksėdami namo. „Kiekvienas žmogus kyla judesiui, ir kiekvienas gali šokti, kai noras skristi nebetelpa širdyje“, – sako choreografė Irena Marijona Gelgutienė.

Visiems linkiu stebuklingų Šventų Kalėdų ir netikėtų svajonių išsipildymo.

Šokių mokytoja
Eglė Parker

Šokių mokytoja Eglė Parker ir mokytoja Aušra Kauffman su darželio vaikais.
Mokyklos archyvo nuotr.

Kalėdos

Kalėdos yra dovanų metas. Gimęs Jėzus – tai dovana mums, nes jis išgelbėjo mus ir tapo Dievo sūnus. Ši šventė primena Jėzaus gimimą ir tapo šeimos švente. Prieš Kalėdas mes pasipuošiame namus ir eglutę, laukdami Jėzaus gimtadienio. Namuose uždegame daugybę lempučių, kurios puošia mūsų kiemą, o kambaryje eglutė blizga įvairiaspalvėmis lemputėmis. Mūsų eglutė didelė ir papuošta įvairiais žaisliukais. Kai kuriuos aš pati su broliais padariau. Išmokau Kalėdų giesmes. Anglų mokykloje aš giedosiu „Veni, Veni Emmanuel“, „Adeste Fideles“, o lietuvių mokykloje giedosiu „Tyli naktis“, „Išgirdau balsą“ ir „Karalienė žiema“. Artėjant Kalėdoms, aš labai laikiu Kalėdų Senelio su dovanomis. Jis kiekvienais metais atneša įdomių, išpūdingų ir labai laukiamų dovanų. Šios dovanos yra Jėzaus gimimo simbolis.

Renata Sujeta
Mokyklos archyvo nuotrauka

Renata Sujeta,
4 klasė

Kalėdų Senelis

– Kas yra Kalėdos?
– Kalėdų eglutė! Taip!
– Dovanos? Taip!
– Žiema? Taip!
– O kur Kalėdų Senelis? Visi laukia dovanų ir laimės. Kalėdų Senelis neša dovanų ir stebuklų geriems vaikučiams iš Šiaurės Ašigalių. Kalėdų naktį šeimos švenčia Kūčias ir Kalėdas, gieda kalėdines giesmes.

Kalėdų Senelis, ilga balta barzda. Jis vilki raudoną palta, baltais kailio apvais, dėvi raudonas kelnes, juodu diržu, avi juodus batus, o ant galvos jam pūps raudona kepurė. Kalėdų Senelis yra labai didelis. Kai jis ateis pas jus, padėkite sausainių ir pieno pavalgyti.

– Kalėdų Seneli, mes Tavęs laukiame!

Izabelė Vilimaitė

Izabelė Vilimaitė,
5 klasė

Laiškas Kalėdų seneliui

Mielas Kalėdų seneli,
kaip jūs gyvenate? Aš labai noriu sužinoti, ar turite padėjęjų? Ar jūs turite žmoną?

Kaip jūs įeinatė į namus, kai atnešate dovanas? Ką mėgstate valgyti?

Aš esu Vilnė. Labai laikiu Kalėdų. Norėjau būti gera, bet kartais aš erzinau brolių, neklausiau mamytės, būnu pikta.

Kalėdų seneli, man tada atrodo, kad aš esu juokinga. Aš visus myliu. Tikrai būsiu gera.

Ar jūs galite daryti visokius stebuklus? Norėčiau, kad visi žmonės turėtų namus, kad visi vaikai būtų sveiki.

Ir aš turiu svajonių. Norėčiau akinių, kuriais galėčiau matyti naktį, ir mokslininko švarko, kad galėčiau daryti eksperimentus. Bet labiausiai noriu vieno stebuklo, kad mano tėveliai būtų sveiki. O mano brolis nori spygliuotos mašinos.

Kalėdų seneli, geros Jums kelionės po pasaulį. Nepamirškite aplankyti ir manęs.

Vilnė Urbaitytė,
2 klasė

Vilnė Urbaitytė

Kalėdų eglutė

Mes esam trys sesutės: Tėja, Sofija ir Avutė. Svetainėje papuošime Kalėdų eglutę. Ji bus didelė ir puošni. Kvepės mišku ir žiema. O žaisliukai primins žvaigžduotes danguje. Paukščių taku atskubės Kalėdų Senelio rogutės ir paliks mums dovanų po eglute.

Sofija Petronytė,
1 klasė

Sofija Petronytė

Šeimos archyvo nuotr.

Baltas vakaras, kvėpiantis šieniu

Atkelta iš 1 psl.

Kita Kalėdų pavadinimo versija sako, jog jis yra kilęs iš lotyniškojo *calendae*. *Calendarium* reiškė skolų knygą – senojoje Romoje skolų procentai buvo mokami kiekvieno mėnesio pirmąją dieną. *Calendae* reiškė tą pirmąją dieną, o *Festum Calendarum* (gruodžio 24 d.) – Naujuosius metus. Ilgainiui *Calendae* arba *Kalenda* imta vadinti pirmoji Naujųjų metų diena. Vėliau kai kuriose slavų kalbose šiuo žodžiu pavadinta Kristaus gimimo diena.

Kitose kalbose krikščioniškos ir nekrikščioniškos Kalėdos gali būti ryškiau atskirtos. Anglų kalbos *Christmas* kilęs iš senosios anglų kalbos *Cristes mæsse* – „Kristaus mišios“. Kitas Kalėdų metui pavadinti vartojamas terminas *Yule* (arba *Yuletide*) yra susijęs su senosiomis germanų tradicijomis.

Ištakos

Saulės sugrįžimo šventės sparčiai formavosi atsiradus žemdirbystei ir gyvulininkystei. Saulės sugrįžtant būdavo pradedama laukti lapkričio gale, o gruodžio pabaigoje, Saulei „apsigrėžus“ – t. y. įvykus solsticijai, atliekamos apeigos, trukdavusios porą savaitių. Laukimo laiką krikščionybė sutapatino su adventu. Gruodžio 25 d. nuo seno laikyta saulės arba saulės dievo atgimimo diena. Toks dievas egiptiečiams buvo Oziris, babiloniečiams – Tamuzas, iranietiams – Mitra ir kt. Mitros gimimo diena buvo išpopuliarėjusi Romos imperijoje, vėliau, įsigalėjus krikščionybei, nuo III–IV a., pradėtas švęsti Kristaus gimimas.

Krikščioniškosios Kalėdos

Kristaus gimimo istorija daugiausia remiasi Mato ir Luko evangelijomis. Pagal šias evangelijas Kristų pagimdė Mergelė Marija Betliejuje, kur ji su savo vyru Juozapu buvo laikinai apsistoję. Pasekėjų manymu, Kristaus gimimas – tai išsipildžiusios judaizmo pranašystės apie mesiją (pranašą). Anksatyvieji krikščionys švęsavo vėlesnę Trijų Karalių dieną, o gimimo datą pradėta nustatinėti tik po kelių šimtmečių. Dabar laikoma, kad Jėzus gimė gruodžio 25 dieną, nors dėl tikslios gimimo datos nėra vieningos nuomonės.

Baltos rankelės

Visą Kūčių dieną moterys ruošdavosi namuose – švarino pirkia, virė, kepė Kūčių ir Kalėdų valgius, vyrų ruošėsi šventėms lauke. Mat Kūčiose reikėjo labai gerai išvalyti visus namus, pervilkinti lovas švariais skalbiniais, o prieš vakarienę visi šeimos nariai išsimaudydavo, persirengdavo švariais drabužiais. Prieš Kūčias žmonės stengdavosi baigti svarbesnius darbus.

Kūčių vakarienei ant pliko stalo buvo dedamas glėbelis smulkaus šieno, išskirstomas lygiu sluoksniu po visą stalo paviršių. Tai turi mums priminti, kad Jėzus gimė tvartelyje ir gulėjo edžiose ant šieno. Stalas su šieniu užtiesiamas balta staltiese, išdėtos lėkštės ir papuošiama žvakėmis, eglė šakelėmis. (Netinka ant kūčių stalo žydrinės gelės, o

ypač raudonos ir baltos puansetijos, kurios taip mėgiamos Kalėdų metu kai kuriuose kraštuose.) Viduryje stalo dedama lėkštelė su tiek paplotėlių („plotkelių“), kiek bus žmonių prie stalo. Jose – vaizdai iš Šv. Rašto, susiję su Jėzaus gimimu. Nors „plotkelė“ buvo populiarus vardas, tačiau žodis yra slaviškas skolinys, tad geriau sakyti *paplotėlis* arba *kalėdaitis*.

Jeigu tais metais kurios šeimos narys yra miręs arba negali vakarieneje dalyvauti, paliekama tuščia vieta prie stalo ir dedama lėkštė, pristatoma kėdė, bet nededama šaukštų, peilių, šakučių. Ant lėkštės statoma žvakelė, kuri uždegama vakarienes metu. Tikima, kad mirusiojo šeimos nario vėlė dalyvauja Kūčiose kartu su visais.

Kūčių vakarienė

Seniau buvo sakoma, kad Kūčių dieną tegalima suvalgyti sauja žirnių ir atsigerti vandens. Tik maži vaikai, ligoniai ir seni senutėliai galėdavo kiek daugiau valgyti. Ypač svarbu, kad Kūčių vakarieneje nebūtų jokių mėsinių valgių. Kūčias pradėdavo valgyti užtekėjus Vakarinei žvaigždei. Prieš pradėdami valgyti visi atsistodavo. Vyriausias – senelis ar tėvas – garsiai meldavosi, po to jis visiems ir visi kiti vieni kitiems linkėdavo sveikatos, laimės, tikėdami, kad tai išsipildysia, nes tuo laiku pasakyties žodžiams buvo priskiriama magiška galia.

Ant Kūčių stalo dedama 12 valgių, nes Jėzus turėjo dvylika apaštalų. Visi valgiai yra tik pasninkiniai: žuvis, silkė, kūčiukai su aguonų pienu, kisielius, džiovintų vaisių sriuba (kompotas), žieminių ir džiovintų daržovių mišrainė, grybai, virtos bulvės, rauginti kopūstai, duona. Seniau pagrindinis Kūčių patiekalas buvo mišinys iš įvairių šutin-

tų grūdų: kviečių, miežių, avižų, žirnių, pupų. Tą mišinį vadindavo *kūčia*. Mat šis patiekalas buvo skirtas vaišinti tą dieną apsilankančioms mirusiųjų prosenių vėlėms. Labai svarbu bent paragauti kiekvieno valgio.

Kūčios – šeimos šventė, tą vakarą niekas niekur neidavo, todėl į jas būdavo kviečiami tik tokie kaimynai, kurie savo šeimos neturėjo (našliai, našlės, viengungiai). Netikėtai į Kūčių šventę užklydęs pakeleivis būdavo laikomas nepaprastu žmogum (raganium, dvasių apsėstu), tikėta, kad toks svečias atnešas laimę.

Liaudis tikėjo, kad Kūčių naktis yra stebuklinga: ne tik galima sužino-

ti apie savo ateitį įvairiais būrimais ir apeigomis, bet visa gamta jaučia tos nakties svarbumą. Kūčių naktį, lygiai vidurnaktį, visi gyvuliai gali kalbėti žmonių kalba. Tik yra pavojinga jų pokalbių klausytis, nes gali išgirsti savo mirties dieną. Vidurnaktį taip pat visas vanduo pavirsta vynu, tik reikia pataikyti atitinkamą momentą – jis būna labai trumpas. Kūčių vakarą taip pat negalima gultis nepasimeldus, nes visus metus kamuos baisūs sapnai. Po vakarienes, kai rintis šiek tiek prasisklaido, nuotaika prašviesėja, daromi būrimai ir spėliojimai apie ateinančius metus, sveikata ir laimę, meilę ir t. t. Štai pluoštelis būrimų ir spėliojimų, būdingų Kūčių vakarui.

Būrimai

Sėdint prie stalo dairamasi į sienas, kur nuo žvaigčių šviesos išsitiesia valgančiųjų šešėliai. Jeigu šešėlis atrodo didelis, stambus, apimęs visą žmogų, tai tie metai bus geri, nekamuos ligos, viskas gerai klosis. Jei šešėlis be galvos – ištiks skaudi nelaimė. Jei plonas, neaiškus, virpantis, bus sunkūs metai.

Iš po staltiesės traukiami šieno stiebeliai. Negalima rinktis – reikia ištraukti tą, kuris pirmiausiai pirštais užkliudomas. Ištraukusi ilgą, laibą šiaudą, mergaitė gali tikėtis aukšto, laibo vyro, o trumpas, storas, kumpas šiaudelis reiškia žemo ūgio, storą vyrą. Vedusieji iš šiaudo gali nuspėti ateinančių metų laimę. Plonas šiaudelis reiškia susiplojusią, tuščią piniginę, „liesus“ metus, o storas – turtingus metus, pilną piniginę. Jei ištėkėjusi moteris ištraukia šiaudelį, kurio vidurys sustorėjęs, tai ateinančiais metais susilauks vaiko.

Prie stalo, daromi ir kitokie būrimai. Pvz., paėmamos trys lėkštės; po viena padedamas raktas, po – antra žiedas, o po trečia – pinigais. Lėkštės sumai-

Šventos nakties būtinas epizodas – būrimai.

Kūčių stalas.

Kalėdų šventės neapsieidavo be ypatingos nuotikos giesmių.

šomos ir reikia pasirinkti vieną. Žiedas yra meilė, vedybos; raktas reiškia šeiminkavimą savo bute arba namuose, o pinigai – turtingi metai.

Po vakarienos mergaitės pašluoja trobą, supila sąslavas į prijuostę, nuveža į kryžkelę ir iškrečia. Tada stovi ir klausosi: iš kurio krašto šunys loja – iš tos pusės gaus sau vyrą.

Į šalto vandens stiklinę įlašinti kelis lašus vaško nuo pašventintos žvakės. Vandeni pastatyti prie lovos. Tą naktį susapnuosi savo būsimąją ar būsimąjį.

Paprasciausias būrimas yra skaičiavimas poromis. Galima skaičiuoti kūčiukus, degtukus, žirnius, saldinius. Jeigu išeina pora, bus vestuvės.

Išėję į lauką žiūrėdavo, koks Kalėdų oras. Jeigu Kalėdos baltos – tai Velykos žalios. Jei pasitaikydavo, kad per Kalėdas sniegas dar nebuvo padengęs žemės, tai Velykose tikrai snigs.

Po Kūčių vakarienos nuo seno buvo įprasta budėti prieš gimusio Kristaus prakartėles, o iš ryto skubama į Bernelių mišias. Antrąją dieną jau buvo galima priimti kaimynus ir giminaičius, patiems eiti į svečius. Jos metu jau pasirodydavo ir kalėdotojai – persirengėliai (buvo persirengiama ožiais, arkliais, gervėmis, meškomis, čigonais ir pan.), kurie giedojo giesmes ir prašė vaišių ar pinigų – reikėjo būtinai juos pasikviesti vidun ar pavaišinti, pagirdyti.

Trečioji, o kai kur ir ketvirtoji Kalėdų diena buvo vadinama Ledų diena. Buvo vengiama sunkiai dirbti – kapoti malkas, kulti ar malti javus. Tikėta, kad šie darbai pavasarį gali prišaukti ledus, kurie sukels potvynius ir audras, kurios pakenks derliui.

Kalėdų eglutė

Kalėdų eglutės Lietuvoje pradėtos plačiau puošti nepriklausomybės metais (ypač antrajame jos dešimtm-

tyje). Šis paprotys ir dauguma eglutės papuošalų atėjo iš Vokietijos. Papuošalai buvo stikliniai – įvairios figūros: angelai, seneliukai, kareivėliai, varpeliai, burbulai. Taip pat kabindavo saldinius su spalvotais, blizgančiais popierėliais, raudonus obuolius. Vaikai po Kalėdų galėdavo „nusiskinti“ skanumynus, o žaisliukai buvo padėdami kitiems metams.

Apie šiaudinius eglutės papuošalus nebuvo žinoma. Šiaudiniai ornamentai, pagaminti iš tikrų kvietinių arba ruginių šiaudų, buvo naudojami sodiečių pirkimams papuošti vestuvių ar kitų švenčių metu. Jų gaminimą JAV atgaivino buvusioji Lietuvos generalinė konsulė Juzė Daužvardienė su seselių kazimieriečių pagalba, kai Čikagos Mokslo ir pramonės muziejus pakvietė lietuvius dalyvauti tarptautinėje kalėdinių eglučių parodoje.

Kalėdų senelis

Kalėdų senelis nėra labai senas lietuvių papročiuose. Jo funkcijos seniau skyrėsi nuo dabartinio senelio, dalijančio dovanas, o buvo beveik tokios pat kaip „kalėdotojų“. Aukštaičiams Kalėdų senelis žinomas nuo XIX a. „Kalėda“ apsirėdydavo kaip kaimo kerdžius ar seneliukas – baltais kailiniais, ilgais batais, didele pakuline barzda, turėdavo lazda. Jis susikviėdavo kaimo vaikus ir su jais vaikščiodavo po sodybas, lankydamo mažukus vaikelius, nemokančius dar vaikščioti. Įėję į kiemą ar trobą pagiedodavo giesmių, paskui nusitvėrė namų ruošos įnagius pagrodavo. Už tai buvo pavaišinami riešutais.

Kalėdų senelis iš pradžių retai vaikams pasirodydavo su dovanomis. Paprastai vaikai užmigdavo jo nesulaukę, o rytą jau rasdavo dovanėlių – riešutų, obuolių, pyragaičių, saldinių. Vėliau motinos vaikams pradėjo dovanoti megztas kojines, pirštines, juos-

Kristaus gimimo istorija remiasi Mato ir Luko evangelijomis.

tas, nupirkdavo batelius, skarytes, žaisliukų (molinių švilpukų, avinėlių). Kalėdines dovanėles iš pradžių dėdavo po egle, prie lovytės, pakišdavo po pagalve, į kojine. Vėlesniais laikais dovanėles reikėdavo užsitarnauti – padainuoti dainele, padeklamuoti eilėraštuką, sukalbėti maldele. O dar vėliau dovanomis pradėjo keistis ir suaugusieji.

Paprastai Kalėdų senelis pasirodydavo antrąją Kalėdų dieną, prasidėjus linksmybėms, bet kartais ateidavo ir pirmąją. Vėlesniais laikais pirmąją Kalėdų dieną žmonės ir iš namų daugiau judėdavo, lankydamo artimuosius, kaimynus, tačiau niekad nepamiršdavo, kad tai Jėzaus Gimimo šventė. Dažnai kaimynai susirinkdavo į didesnio ūkininko trobą, giedodavo ka-

lėdines ir kitas šventas giesmes, bendrai pasimeldavo, o tik tada pasirodydavo muzikantai ir prasidėdavo šokiai. Pirmieji pradėdavo šokti šeiminkai, paskui visi kiti.

Kalėdų laikotarpis trunka iki Trijų Karalių. Visi to laikotarpio vakarai vadinami šventvakariais. Tai gera proga pasisvečiuoti, pasivaišinti, pasilinksinti, nes nereikia dirbti sunkių darbų – per daug šventa. Eglutė namuose stovėdavo irgi iki Trijų Karalių.

Parengė Vitalius Zaikauskas

Panaudota: *manokaledos.lt., pasmama.tv3.lt., Tiesa.com., P. Dundulienės, A. Vyšniauskaitės, J. Kudirkos knygos, Vikipedija ir kt.*

Anksčiau Kalėdų senelio išvysti nebuvo įmanoma.

Prekybos centras – Kalėdų sostinė.

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive

Palos Heights, IL 60463

Tel. 708-361-5550

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos – chirurgija

150 E. Huron, Suite 1000

Chicago, IL 60611

Valandos susitarus

Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai

4647 W 103 St, Oak Lawn, IL

Tel. 708-422-8260

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

A. Butkevičius nesieks partijos pirmininko posto

Vilnius (ELTA) – Socialdemokratų partijos pirmininkas ekspremjeras Algirdas Butkevičius neketina dalyvauti naujo partijos pirmininko rinkimuose. Tai jis sakė po gruodžio 17 dieną vykusio Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) prezidiumo po-

sėdžio. Jame buvo aptarta tiesioginių LSDP pirmininko rinkimų tvarka. A. Butkevičius tikisi, kad naujas partijos lyderis bus išrinktas iki kitų metų kovo pabaigos.

Partijos pirmininko rinkimų tvarką tvirtins socialdemokratų taryba.

Darbo partiją palieka 90 narių

Vilnius (lrt.lt) – Darbo partijos pirmininke tapus Širvintų meri Žilvilei Pinskiuvienei, iš partijos gretų traukiasi apie 90 narių. Daugiausia narių, palikusių partiją arba sustabdžiusių narystę joje, priklausė Vilniaus ir Vilniaus rajono skyriams.

Be eilinių narių, partiją paliko

buvę šios partijos vadovai Valentinas Mazuronis ir Vytautas Gapšys. Darbo partija spalį rinkimuose daugiamandatėje apygardoje neperžengė patekti į Seimą reikalingo 5 proc. balsų slenščio, vienmandatėse apygardose mandatus iškovojo du partijos iškelti atstovai. Jie Seime prisijungė prie Socialdemokratų frakcijos.

Užstatas nepadėjo

Vilnius (BNS) – Vilniaus apygardos teismas nesutiko už 50 tūkst. eurų užstatą į laisvę paleisti kaltinamąjį Sausio 13-osios byloje Jurijų Melį. Rusijos piliečio, kuris Lietuvoje neturi gyvenamosios vietos, suėmimas pratęstas dar trims mėnesiams.

Piniginių užstatą žadėjo surinkti draugai, šeima, yra norinčių jam aukoti. Be to, jis, kaip buvęs karininkas, gauna nemažą pensiją iš Rusijos, todėl jo pragyvenimas Lietuvoje yra užtikrintas. Jis disciplinuotas ir esą nori dalyvauti teismo procese.

Kitų metų kovą sukaks treji metai, kai Rusijos pilietis laikomas už grobų Lietuvoje. J. Melis buvo sulaikytas 2014 metų kovo 12-osios vakarą Lietuvoje, Panemunės pasienio kontrolės punkte su Rusijos Karaliaučiaus kraštu. Sausio 13-osios byloje jis kaltinamas padaręs nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus. Rusijos pilietis pripažįsta, kad 1991 metų sausį buvo viename iš tankų sovietams šturmuojant Vilniaus televizijos bokštą.

Sausio 13-osios bylos kaltinamajame akte rašoma, kad J. Melis, būdamas Sovietų sąjungos Komunistų partijos nariu bei sovietų Gynybos ministerijos 107-osios motorizuotųjų šaulių diviziono 106-ojo tankų pulko būrio vadu, veikė kitų kariškių suburtoje organizuotoje grupėje, susidedančioje iš kaltinamojo ir 159 kariškių bei po-

Buvęs omonininkas J. Melis teismo laukia kalėjime. Balsas.lt nuotr.

litinių veikėjų.

Rusijos pilietis kaltinamas pažeidęs tarptautinės humanitarinės teisės papročius, tarptautines sutartis ir kitus tarptautinius įsipareigojimus, naudojęs prieš civilius bauginimo, teroro, taip pat uždraustas karo priemones, vykdęs ir rėmęs Sovietų sąjungos, šios šalies Komunistų partijos ir jos padalinio Lietuvoje politiką.

Nuo 1991 metų sausio 11 d. iki rugpjūčio 23 d. pagal iš anksto parengtą nusikalstamą planą sovietų kariai užgrobė 17 strategiškai svarbių objektų.

Vilniaus apygardos teismui Sausio 13-osios byla perduota pernai rugpjūčio 31 d.

Kauno politikai atsigręžė į fortus

Kaunas (lrt.tv) – Antras fortas Aleksote, kaip ir dar trys dešimtys buvusios Kauno tvirtovės statinių, priklauso Turto bankui. Kauno politikai nusprendė juos sugrąžinti ir ieškoti šeiminių, mat dabar apiešti fortai turistų ar verslininkų nedomina. Kauno tvirtovės regioninio parko vadovas sako, savivaldybei fortus ir jų statinius perdavus parkui, bus pasirūpinta sutvarkyti teritorijų ribas, privažiavimus, parengti vizijas – planuojama, kad fortuose galėtų būti ir keli šeiminių. Jau dabar juose centrus nori kurti bendruomenės arba organizacijos, kurioms reikia būstinių.

Ketvirtame forte Panemunėje bendruomenė nuolat renkasi į talkas – veža šiukšles, kerta menkaverčius

Kauno fortus perims savivaldybė.

Tpl.lt nuotr.

krūmus, šienauja, aptvėrė nesaugias vietas, ketina statyti informacinius stendus.

Planuojama, kad Kauno savivaldybė antrą, ketvirtą ir penktą fortus bei jų statinius perims per pusmetį. Dar du fortus – pirmą ir trečią – Turto bankas galėtų perduoti Kauno rajono savivaldybei, tačiau šios politikai dar nėra apsisprendę, ar juos perims.

Pratęstė sankcijas Rusijai

Briuselis („Draugo“ info) – Dėl Ukrainos konflikto Rusijai paskelbtos ekonominės sankcijos pratęsiamos dar šešioms mėnesiams. Dėl to Briuselyje susitarė Europos Sąjungos (ES) šalių vadovai.

ES ekonomines sankcijas Rusijai paskelbė 2014-aisiais prasidėjus Ukrainos krizei. Nepaisant milijardinių nuostolių įmonėms, praėjusią vasarą jos buvo pratęstos iki 2017 m. sausio 31 d.

Sankcijos apima pirmiausiai prekybos ir investicijų ribojimus. Jų tikslas yra įtikinti Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną išnaudoti savo įtaką prorusiškiems separatistams Rytų Ukrainoje, kad konfliktas būtų sureguliuotas. Vis dėlto baudžiamosios prie-

monės vertinamos prieštarai. Šiuo metu ES pirmininkaujantis Slovakijos premjeras Robert Fico jas pavadino nesąmone.

NATO generalinis sekretorius Jens Stoltenberg palankiai atsiliepė apie ES šalių vadovų sutarimą pratęsti sankcijas Rusijai. „Ekonominės sankcijos siunčia Rusijai aiškų signalą, kad tarptautinės teisės pažeidimas ir sienų keitimas karine jėga kainuoja brangiai“, – sakė jis.

J. Stoltenberg taip pat pažymėjo NATO ir Rusijos dialogo svarbą. Planuojama NATO ir Rusijos Tarybos posėdyje bus aptariami klausimai, susiję su saugumu Europoje, taip pat konfliktas Ukrainoje.

V. Putinas iš Japonijos grįžo tuščiomis

Tokijas (ELTA) – Per dvi dienas trukusį valstybinį vizitą Japonijoje Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas ir šios šalies premjeras Shinzo Abe nepasiekė susitarimo teritoriniame ginče dėl Kurilų salų.

Baigdamas savo viešnagę, V. Putinas spaudos konferencijoje sakė: „Būtų naivu tikėtis, kad mes šią problemą išspręsimė per valandą“. Tačiau, anot jo, neabejotinai būtina rasti sprendimą.

Abiejų šalių santykius jau kelis dešimtmečius temdo ginčas dėl keturių piečiausių Kurilų salų, kurios pasibaigus Antrajam pasauliniam karui atiteko Sovietų Sąjungai.

Dėl teritorinių nesutarimų Maskva ir Tokijas niekada nepasirašė formalios taikos sutarties. Kurilai yra tarp Rusijos Kamčiatkos pusiasalio ir Japonijos Hokaido salos Ramiajame vandenyne.

Lenkijoje tariamasi dėl protestų

Varšuva (Bernardinai.lt) – Lenkijos prezidentas Andrzej Duda susitiko su opozicijos lyderiais – atskirai su kiekvienu, kad pamėgintų išspręsti politinę krizę, kai trečią dieną iš eilės rengiamasi naujiems protestams prieš vyriausybę, blokuojamas parlamentas.

Varšuvoje vis dar vyksta mitingų: ir palaikančių vyriausybę, ir prieš ją.

Tarp Lenkijos konservatyviosios vyriausybės ir ES principus palaikančios opozicijos vis labiau stiprėja politinė įtampa dėl valdančiosios partijos planų apriboti žurnalistų patekimą į parlamentą.

Šį savaitgalį tūkstančiai demonstrantų išėjo į gatves protestuoti prieš konservatyvios valdančiosios partijos „Įstatymas ir teisingumas“

(PiS), vadovaujamos Jaroslaw Kaczynski, pasiūlymus, tarp kurių yra ir apribojimų žurnalistams, nušviečiantiems Seimo veiklą.

Opozicijos pasipiktinimas prasi-veržė kai dešimtys parlamentarų dėl suvaržymų žiniasklaidai užėmė pagrindinę parlamento salę; sėdimasis deputatų streikas vis dar tęsiasi.

Pagal PiS planuojamas naujas taisykles į parlamento spaudos galeriją bus įleidžiama tik po du žurnalistus iš vienos žiniasklaidos priemonės; be to, žurnalistams bus draudžiama fotografuoti ir filmuoti.

Dėl šių suvaržymų žiniasklaida negalės fiksuoti vaizdų, kai parlamentarai pažeidžia taisykles, pavyzdžiui, balsuoja už nedalyvaujantį kolegą.

Popiežius švenčia 80-ąjį gimtadienį

Roma („Vatikano radijas“) – Popiežius Pranciškus gruodžio 17 dieną savo 80-ąjį gimtadienį paminėjo aktyviai, bet neprašmatniai: papusryčiavo su aštuoniais benamiais, aukojo Mišias su kardinolais ir priėmė iš viso pasaulio plaukiančius gimtadieninis sveikinimus.

Kalbėdamas su kardinolais Pranciškus daug mąstė apie senėjimo procesą. „Pastarosiomis dienomis vis galvoju apie baisų žodį – senatvė, ir ta mintis mane gąsdina“, – sakė jis.

Tačiau tuomet pontifikas prisiminė savo 2013 metais ištartus žodžius – „senatvė yra žinių troškulys“ – ir pridūrė: „Tikiuosi, kad ir man taip bus“.

Šeštadienis – įprasta darbo diena Vatikane, ir Pranciškus dirbo savo įprastu tempu: susitiko su sekuliariais

Popiežius šventė aštuoniasdešimtmetį.

NBC news nuotr.

anarchistinės bendruomenės „Noma-delfia“, mėgdžiojančios ankstyvųjų krikščionių gyvenimo būdą, atstovais, kurie popiežiui sudainavo „Su gimimo diena“.

Popiežius savo gimtadienio proga į benamius maitinančias virtuves visoje Romoje išsiuntė 1 500 tortų.

Australija taps respublika?

Sydnejus (BNS) – Australijos ministras pirmininkas Malcolm Turnbull kartoja savo raginimą šaliai tapti respublika, tačiau – tik pasibaigus karalienės Elizabeth II valdymui.

Britų karūnos valdžia Australijo-

je laikoma didele dalimi simboline ir nors karalienė čia yra itin populiari, kai kas monarchiją vertina kaip anachronišką kolonializmo relikvą. M. Turnbull sakė, kad australai netrokšta referendumo, kol valdo Elizabeth II.

Vydūno Jaunimo Fondas Vydunas Youth Fund Inc.

14911 E. 127th Street, Lemont, Illinois 60439
tel/fax (630) 243-0865 vyduno.fondas@sbcglobal.net
tinklapis www.vydunofondas.net

Mieli Vydūno jaunimo fondo rėmėjai ir „Draugo“ skaitytojai!

Valdybos ir Tarybos narių vardu sveikiname visus su artėjančiomis šventėmis ir linkime laimingų bei sveikų 2017-tųjų metų. Dėkojame visiems mūsų rėmėjams už paramą ir dosnias aukas Vydūno jaunimo fondui. Taip pat dėkojame „Draugo“ redakcijai už glaudų bendradarbiavimą šiais metais.

Per pastaruosius septynerius metus Vydūno jaunimo fondas paskyrė beveik 300,000 dol. stipendijų/premijų ir paramos Lietuvos studentams, „Lietuvos skautijos“ projektams ir spaudos darbams. Per tą patį laikotarpį fondas paskyrė daugiau nei 225,000 dol. Lietuvių skautų sąjungos (LSS) studentų stipendijoms, projektams ir skautiškai spaudai. Kiekvienais metais fondas skiria per 100 stipendijų ir premijų Lietuvoje bei išsivijoje, kurių vertė – nuo 200 dol. iki 10,000 dol. Su Jūsų parama ir pagalba tikimės tas sumas ir tą skaičių kitais metais ir ateityje dar padidinti.

Šiais metais savo vyro James „Big Jim“ atminimui Gražina Liautaud įkūrė keturias naujas 10,000 dol. stipendijas lietuvių kilmės studentams, kurie studijuoja verslo mokslus Illinois valstijos universitetuose. Šios stipendijos „Big Jim“ pagerbimo renginyje rugsėjo mėnesį buvo įteiktos Rimantui Grabliauskui, Dominykui Mockui, Laurai Stankevičiūtei ir Gerdai Zigmantavičiūtei. 2016 metų 10,000 dol. fil. Gražinos Musteikytės vardo stipendija buvo paskirta LSS Kanados rajono jaunai vadovei Kasandrai Kulnys-Douglas. Dvidešimt LSS studentų gavo po 1,000 dol. ps. Sutkviėnės ir tėvo Kubiliaus SJ vardines stipendijas. Tęsiame inž. Leono Maskaliūno inžinerijos stipendijų Lietuvos našlaičiams, Vincės Jonuškaitės-Zaunienės dainininkių konkurso Vilniuje, prof. Romo Viskantos bei kitų kasmetinių stipendijų ir premijų skyrimą.

Prašome aplankyti Vydūno jaunimo fondo tinklalapį www.vydunofondas.net. Čia rasite daugiau žinių apie fondo veiklą, platinamas knygas, teikiamas stipendijas ir paskelbtus konkursus, taip pat Lietuvos žemėlapių bei topografinių žemėlapių rinkinį. Tinklapyje yra ir anketos dėl paramos akademinio bei lavinamojo pobūdžio projektams ir stipendijoms.

Iš anksto dėkojame Jums už Jūsų dosnias aukas 2017 metais, kurios suteiks mums galimybę toliau tęsti Vydūno jaunimo fondo darbus ir užmojus. Jei galimybės leidžia, kviečiame įsijungti į būrį tų, kurie kas mėnesį automatiškai aukoja fondui. Raginame per Vydūno jaunimo fondą įkurti stipendijas ir premijas jaunimui ir prisiminti fondą savo palikimuose.

Linkime visiems linksmų šv. Kalėdų ir laimingų, sveikų 2017-tųjų metų!

Romas Viskanta *Fil. Gintaras Plačas*

fil. dr. prof. Romas Viskanta
VJF valdybos pirmininkas

Fil. Gintaras Plačas
VJF tarybos pirmininkas

CESARIS UGIANSKIS 2016 m. gruodžio 16 d.

Bėga metai.

Buvo laikai, kai eidavome į savo ir draugų vestuves,
į vienas po kitos

Paskui vaikų krikštynos

Vėliau, kai kam skyrybos – tas nešvėsdavome,
tik palikdavo jos savo pėdsakus

Paskui vaikų vestuvės

Kurie mūsų sukurdavome antrą šeimą,
pakartodavome tas visas gyvenimo apeigas

Dabar jau, kurį laiką, laidotuvės,
irgi viena po kitos

Paskutinį kartą draugavau su Cesariu,
tai buvo Los Angeles koldūnų baliuje
šiais metais

prie vieno stalo sėdėjome

Bet daug kartų ir prieš tai,

net ir Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčioje,

kai krikštijome mano jauniausią,

po mūsų draugo tėvo,

Rimo Muloko tėvo, užkelta karūna,

ir paskui linksminomės „Neringoje“

su Cesariu, su draugais, ir su,

jau irgi a.a., Stasiu Povilaičiu

Bėga metai.

Amžiną atilsį duok mirusiems viešpatie,
Ir amžinoji šviesa jiems tešviečia

Donatas Januta

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPA

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

Greičiausiai
pristatymo terminai

Kiekviena dvasė
apdrausta \$100

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkraustymą

Ameninės siuntos
708-907-3000
Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136
Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking
Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-450-2014

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
350 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal Inc.
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-9339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-0710

Granites
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-471-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užeiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Richwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7776

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

DRAUGAS

— nuo 1909 metų —

**Mano laikraštis – nuolatinis
– patikimas – mus siejantis!**

Naujiems prenumeratoriams

- \$120 metams \$65 pusei metų
 \$115 internetinė (pdf) metams
 \$30 internetinė (pdf) trims mėnesiams

www.draugas.org

DRAUGAS

Siunčiu \$ _____ prenumeratai

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas _____

valstija _____

zip _____

Tel. _____

el. paštas _____

Čekį siųskite: DRAUGAS • 4545 W. 63rd St. • Chicago, IL 60629

773-585-9500 • www.draugas.org

Leidžiamas tris kartus per savaitę – antradienį, ketvirtadienį, šeštadienį

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Kitas „Draugo“ numeris išeis gruodžio 22 dieną** (su kultūrinu priedu). Paskutinę metų savaitę išleisime du „Draugo“ numerius: 29 d., ketvirtadienio, ir 31 d., šeštadienio.

■ **Šeštadienį, gruodžio 24 d., Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje** 4 val. p. p. vyks vaikų ir jaunimo Mišios, o 10 val. vak. bus atnašaujamos Bernelių Mišios. Gruodžio 25, Kalėdų dieną, Mišios anglų kalba bus aukojamos 9:30 val. r., lietuvių kalba – 11 val. r. Kūčių vakarą ir Kalėdų dieną mašinas bus galima statyti Holy Cross ligoninės garaže. Įvažiavimas iš 68-tos gatvės ties California Ave.

■ **Bernelių šv. Mišios Apreiškimo parapijoje** (259 North 5th Street, Brooklyn, NY 11211) bus aukojamos gruodžio 24 d., šeštadienį, 10 val. v. Kartu su kunigu Vytautu Volertu Mišias aukos ir pamokslą skaitys svečias iš Lietuvos – brolis Astijus Kungys. Pusvalandį prieš šv. Mišias brolis A. Kungys klausys išpažinčių. Nuo 9:30 val. v. choras giedos kalėdines giesmes. Po Bernelių Mišių visi kviečiami į parapijos salę kalėdiniais užkandžiams. Apreiškimo parapijos interneto svetainė: www.nyapreiškimo.com

■ **Gruodžio 31 d., šeštadienį, 8 val. v. PLC pokylių salėje** (14911 127th St., Lemont, IL 60439) vyks Naujųjų metų sutikimas su legendine grupe „Studija“. Bilietus galima užsisakyti tel. 630-640-9817, 708-668-6214. Bilietai taip pat parduodami „Old Vilnius“, „Smilga“, „Rūta“, „Lithuanian Plaza“, PLC ir Maironio lituanistinės mokyklos rėtinėse.

■ **2017 m. gegužės 6 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centre**, 14911 127 St., Lemont, IL 60439 įvyks 54-asis metinis Lietuvių Fondo (LF) narių suvažiavimas. Suvažiavimo metu bus renkamas trečdalis LF Tarybos narių trejų metų kadencijai, t. y. 5 (penki) nariai ir 3 (trys) Kontrolės komisijos nariai vienerių metų kadencijai. Kandidatų į LF Tarybą ir Kontrolės komisiją siūlymai priimami iki **2017 m. vasario 15 d.** Daugiau informacijos – www.lietuviufondas.org.

■ **Anoniminių alkoholikų (AA) draugijos** susirinkimai lietuvių kalba vyksta PLC konferencijų salėje du kartus per savaitę: sekmadieniais nuo 7 val. v. iki 8 val. v. ir trečiadieniais nuo 8 val. v. iki 9 val. v.

Geriausia kalėdinė dovana – DRAUGAS
Tai pažinčių ir susitikimų vieta
Padovanokite lietuvišką pasaulį!
www.draugas.org
www.facebook.com/draugolaikrastis

Seniausias knygynas Lietuvoje
Nuo 1905 m.

Kalėdinės dovanos tiesiai iš Lietuvos

WWW.MASIULIAI.COM

A CHILD LOST

by Janina B. Nawarskas

MY LIFE'S JOURNEY FROM WAR-TORN EUROPE TO PROUD AMERICAN

Born in Lithuania, Janina found herself alone, an orphan at age 6, struggling to survive WWII.

A riveting TRUE STORY –

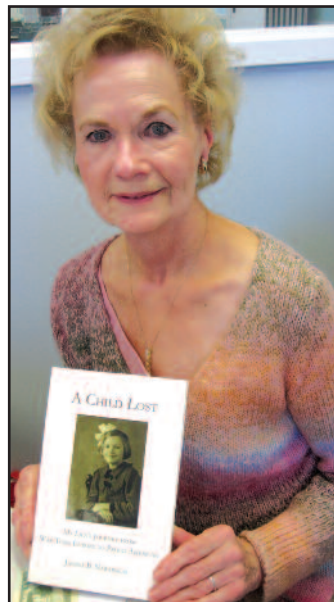
Order your copy!

Soft cover \$13. –

Hard cover \$22. + \$2.50 S & H

The author is available for presentations.

203-879-1109 – kogelyte@yahoo.com

Izzy's Fire: Finding Humanity in the Holocaust

by Nancy Wright Beasley

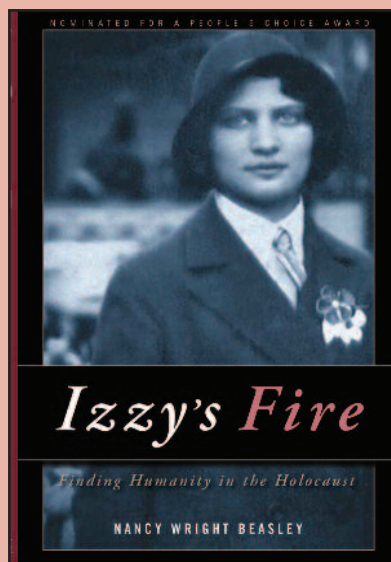
Author Presentations
nancy@nancywrightbeasley.com
1218 Traway Drive
N. Chesterfield, VA 23235-5557
Phone/Fax (804) 276-0716

See book trailer
www.nancywrightbeasley.com

ISBN: 978-0-9861828-0-8 \$19.95
E-ISBN: 978-0-9861828-1-5 \$9.95

Available for Kindle & Nook & on Amazon & Barnes & Noble

TRUE STORY OF CATHOLICS SAVING JEWS IN LITHUANIA!

NAUJUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Romas Dambrauskas

Gruodžio 31 d. 8 val. v. Nativity BVM
6812 S. Washtenaw Ave.
Chicago, IL 60629

Bilietus galite užsisakyti tel. 773-776-4600 (Audra), arba nusipirkti sekmadieniais po 11 val. r. šv. Mišių bažnyčios prieangyje, o darbo dienomis – klebonijoje. Kaina 80 dol., po Šv. Kalėdų – 100 dol. Paskubėkite!

Padovanokite savo vaikams, anūkams ir draugams DRAUGAS NEWS ir LITHUANIAN HERITAGE prenumeratą.

Du leidiniai — viena prenumerata!

Kaina JAV – tik 45 dol.

Tai puiki dovana norintiems anglų kalba skaityti apie lietuvių reikalus, politiką, kultūrą, istoriją, meną, sportą, kulinariją ir asmenybes.

www.draugas.org/news • www.draugas.org/lh • www.facebook.com/DraugasNews

